

KRONIKA DZIAŁALNOŚCI MUZEUM HISTORYCZNEGO MIASTA KRAKOWA ZA ROK 1973

ZBIORY

Zbiory Muzeum Historycznego Miasta Krakowa w ciągu 1973 r. wzbogaciły się o 725 nowych eksponatów.

Zakupiono 119 przedmiotów, w tym 39 zegarów z kolekcji Władysława Miodońskiego na sumę 1.200.000 złotych (wśród nich zegary kaflowe z XVII w., budziki z pierwszej połowy XIX w., zbiór zegarów kominkowych o bogatych stylowych oprawach, zegarek złoty marki Patek zdobiony emaliami z wyobrażeniami Tadeusza Kościuszki i księcia Józefa Poniatowskiego z pierwszej połowy XIX w., dalej miedzioryt wykonany przez Gioseffo Longhi przedstawiający panoramiczny widok Krakowa z XVII w., obraz Teodora Stachowicza wyobrażający pożar Krakowa w 1850 r.

Jako dary uzyskano 606 nowych przedmiotów. Do najcenniejszych należy kolekcja 159 zegarów po Władysławie Miodońskim ofiarowana Muzeum przez spadkobierców zmarłego kolekcjonera: Marię Miodońską, Marka Miodońskiego i Zdzisławę Markowską.

Ponadto uzyskano: kostiumy teatralne projektu Andrzeja Stopki i Andrzeja Cybulskiego, pamiątki po malarzu Stanisławie Fabiańskim przekazane przez p. Bożenę Tazbir-Tomaszewską, oraz pamiątki po pierwszym dyrektorsze Muzeum, Jerzym Dobrzyckim. Wśród pozostałych darów i przekazów znalazły się m. i. medale, fotografie, obrazy, wyroby rzemiosła artystycznego.

Biblioteka Muzeum powiększyła zbiory pra-

sy krakowskiej m. i. o roczniki „Nowości Ilustrowanych” (1914—1920) i „Czasu” (1876—1878 i 1880—1881).

Dnia 27 VI w sali wystawowej Muzeum w „Krzysztoforach” odbyła się uroczystość przekazania dla Muzeum daru w postaci 159 zega-

rów z kolekcji W. Miodońskiego. Zastępca Przewodniczącego Prezydium Rady Narodowej Miasta Krakowa, Władysław Wepięć, podziękował ofiarodawcom i udekorował ich Złotymi Odznakami Miasta Krakowa.

W Y S T A W Y

W 1973 r. były czynne wystawy stałe: „Dzieje i Kultura Krakowa” (ul. św. Jana 12), „Dzieje teatru krakowskiego” (ul. Szpitalna 21) oraz „Pamiętki władz miejskich” (Wieża Ratuszowa na Rynku Głównym). Ponadto w salach Muzeum zorganizowano 25 wystaw czasowych. Ogółem wystawy stałe i czasowe zwiedziło 117 279 osób.

Daty otwarcia wystaw:

a) w salach „Krzysztoforów”

20 I Kraków i region krakowski w oczach dziecka.

26 III Książka naukowa w NRD.

2 V W stulecie założenia Akademii Umiejętności.

16 VI „Kraków 73” — wystawa filatelistyczna z okazji 500 rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika.

11 VII Wystawa rękodzieła artystycznego i sztuki ludowej w ramach I Ogólnopolskich Targów Sztuki Ludowej.

16 VII Malarstwo — grafika — sztuka ludowa — rzemiosło artystyczne w reprodukcjach Biura Wydawniczego, Propagandowego RSW — Prasa — Książka — Ruch.

11 VIII Malarstwo André Mornasa z Francji.

21 X „Lato 73” — Komenda Hufca ZHP Kraków-Śródmieście.

27 X Malarstwo Dymitra Kirowa z Bułgarii.

18 XI Bolesław Drobner (1883—1968); komisarz wystawy mgr Celina Bąk-Koczarska.

b) w sali wystawowej ul. Franciszkańska 4:

27 I Mikołaj Kopernik w twórczości plastycznej amatorów.

7 V Wybrane publikacje Państwowego Wydawnictwa Naukowego.

16 VI Kraków w malarstwie Franciszka Turka; komisarz wystawy: mgr Stanisława Opalińska.

1 X Druki artystyczne z NRD.

10 XI Sto lat przewodnika po Krakowie i Ziemi Krak.

8 XII Pokonkursowa wystawa szopek krakowskich.

c) w Galerii Oddziału Teatralnego (ul. Szpitalna 21):

6 II Scenografia Kazimierza Wiśniaka.

27 III Scenografia Andrzeja Stopki.

23 V Malarstwo Ewy Żygulskiej.

12 VI Scenografia Urszuli Kenar, Wacława Kuli, Aziza Sayeda.

26 VI Wystawa Małych Form Rzeźbiarskich Wincentego Kućmy.

11 IX Malarstwo Zbysława Marka Maciejewskiego.

16 X Grafika Małgorzaty Wyki.

13 XI Scenografia Jerzego Michalaka.

17 XII Malarstwo Ireny Popiołek.

W organizacji wystaw współuczestniczyły następujące instytucje: Polska Akademia Nauk, Akademia Sztuk Pięknych, Kuratorium Krakowskiego Okręgu Szkolnego, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, „Ossolineum”, Wojewódzka Rada Związków Zawodowych R.S.W. — Praca — Ruch, Ośrodek Kultury i Informacji NRD, Związek Polskich Artystów Plastyków, Polski Związek Filatelistyczny.

Ponadto w salach Muzeum organizowano comiesięczne Przeglądy Nowości Wydawniczych.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I UPOWSZECZNIENIOWA

Działalność naukowa była skromna. Sprowadzała się do naukowego opracowywania zbiorów, zwłaszcza w związku z przygotowywanymi wystawami, oraz do spotkań naukowych z referatami pracowników Muzeum, których było ogółem trzy: 26 I mgr H. Świątek „Ikonoografia uroczystości koronacyjnych w Krakowie w XVII w.”, 11 V mgr J. Smoter „Zbiory teatralne Muzeum Historycznego Miasta Krakowa”, 7 X mgr S. Opalińska „Franciszek Turrek — malarz Krakowa”.

O wiele szersza była działalność upowszechnieniowa, prowadzona przez Dział Naukowo-Oświatowy. Oprobowano 487 grup wycieczkowych. Wygłoszono 149 prelekcji. Dla młodzieży szkolnej przeprowadzono 28 lekcji. W okresie letnim zorganizowano 73 spotkania z młodzieżą spędzającą wakacje na koloniach w naszym mieście.

Muzeum, jak corocznie, zorganizowało tradycyjny pochód Lajkonika, oraz konkurs na najpiękniejszą Szopkę Krakowską. Współdziałało w zorganizowaniu 21 VI na placu Wolnica „Giełdy Cracovianów” wspólnie z redakcją „Echa Krakowa”, Estradą Krakowską i PP „Targowiska”, a dnia 26 VI w uroczystym losowaniu nagród dla uczestników konkursu pt. „Znaszli to Miasto”, zorganizowanego wspólnie z redakcją

„Echa Krakowa” i Towarzystwem Miłośników Historii i Zabytków Krakowa. Pierwszą nagrodę w postaci artystycznie wykonanej Szopki Krakowskiej wylosował mgr Marian Kostecki. Muzeum było także współorganizatorem wielkiego konkursu historycznego z okazji 500 rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika pt. „Śladami Mikołaja Kopernika” w Krakowie. W konkursie przeznaczonym dla młodzieży szkół średnich Krakowa uczestniczyło około 3.000 uczniów. Finał konkursu rozegrany został w kwietniu 1973 roku.

Dużym powodzeniem cieszyły się imprezy Teatru Lektora, do których teksty, oparte na starych kronikach, listach, wspomnieniach i dokumentach przygotowywała mgr Elżbieta Wojciechowska, oprawę zaś plastyczną mgr Witold Turdza. Ogółem odbyło się 7 spektakli w wykonaniu mgra E. Wojciechowskiej, a mianowicie: 21 I „Rok 1863”, 25 II „Zaczął się Pańskiego roku tysięczny sześćset pięćdziesiąty także i piąty” (Kraków w latach najazdu szwedzkiego), 25 III „Irena Solska”, 29 IV „Kraków Pana Michała” (na podstawie tekstów Michała Bałuckiego), 7 X „Gawędy o teatrze krakowskim” (współwykonawca Jerzy Woźniak), 4 XI „Sonderaktion Krakau”, 30 XII „Szopka Krakowska” (współwykonawcy Jerzy Woźniak i Tadeusz Zadora).

D Z I A Ł A L N O Ś Ć

W Y D A W N I C Z A

W ciągu 1973 r. działalność wydawnicza Muzeum nastawiona była głównie na wykonywanie druków propagujących zbiory i wystawy Muzeum. Wydano 9 afiszy informujących o nowo otwartych wystawach, oraz dwa katalogi wystaw: „Kraków w malarstwie i rysunkach Franciszka Turka” i „Malarstwo Stefana Łuchiana”. Dla potrzeb Działu Naukowo-Oświatowego wydrukowano 3 informatory: 1. o wystawie „Stulecie Polskiej Akademii Umiejętności”, 2. o działalności imprezowej dla młodzieży spędzającej wakacje na koloniach w Krakowie,

3. o akcji „Budujemy szopkę”, a także afisz posiadający program działalności upowszechnieniowej w IV kwartale 1973 r. Z większych wydawnictw zrealizowano kronikę konkursów szopek krakowskich (T. Wroński, Konkursy szopek krakowskich, Kraków 1973, stron 124, 3 nlb., 16 tablic). Posunięto naprzód prace przygotowawcze od wydawania przez Muzeum własnego czasopisma naukowego, poświęconego z jednej strony problematyce muzeologicznej i ogólno-krakowskiej, z drugiej strony naukowym studiom nad zbiorami Muzeum.

P O M I E S Z C Z E N I A M U Z E A L N E

Dnia 12 I dyrektor Muzeum dr Stanisław Czerpak i przewodniczący Rady Muzealnej prof. dr Józef Mitkowski, przedstawili osobiście Przewodniczącemu Prezydium Rady Narodowej Miasta Krakowa stan i potrzeby lokalowe Muzeum. Dnia 29 I Dział Historii i Kultury Żydów przejął po remoncie gmach Starej Bożnicy i przystąpił do organizacji nowej wystawy stałej. Dnia 29 XII Komisja złożona z przedstawicieli Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej i Prezydium Rady Narodowej Miasta Krakowa dokonała ostatecznego przejęcia od Woje-

wódzkiej Rady Narodowej i przekazania Muzeum Historycznemu realności Rynek Główny 35 (Pałac Krzysztoforów) — ul. Szczepańska 2 — ul. Jagiellońska 4. Część dalszych pomieszczeń w Krzysztoforach, opróżnioną przez dotychczasowych użytkowników, przejęło Muzeum w bezpośrednie użytkowanie, wzbogacając swą bazę lokalową. W Krzysztoforach przeprowadzono drobne remonty i modernizację budynku (nowa nawierzchnia z kostki bazaltowej w bramie od ul. Szczepańskiej, oraz uruchomiono własną pracownię introligatorską.

Z M I A N Y P E R S O N A L N E

Dnia 1 IX dotychczasowy dyrektor Muzeum, dr Stanisław Czerpak, przeszedł do pracy w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, obejmując stanowisko I Sekretarza Ambasady PRL w Pradze. Dnia 15 XII Prezydent Miasta Krakowa powołał na stanowisko dyrektora Muzeum mgra Sławomira Wojaka, dotychczasowego wicedyrektora Liceum Sztuk Plastycznych, długoletniego pracownika Muzeum Narodowego w Kra-

kowie i Wydziału Kultury Prezydium Rady Narodowej Miasta Krakowa.

Odeszli z pracy w Muzeum: mgr Maria Banachowa, mgr Józef Mazurkiewicz, Alicja Parwa i dr Zofia Trawicka.

Zostały przyjęte do pracy: mgr Renata Henoch-Marendziuk, mgr Janina Jaworska i Jolanta Laskownicka.

Mieczysław Donatowicz obchodził dwudziestopięciolecie swej pracy w Muzeum (20 IV).

R A D A M U Z E A L N A

Rada Muzealna w składzie: przewodniczący prof. dr Józef Mitkowski, wiceprzewodniczący mgr Leszek Ludwikowski, sekretarz mgr Tadeusz Wroński, członkowie: prof. dr Janina Bieniarzówna, doc. dr Wiesław Bienkowski, prof. dr Zbigniew Bocheński, prof. dr Józef Buszko, prof. Witold Chomicz, Stefan Kamiński, dr Tadeusz Kudliński, doc. dr Józef Leparczyk, prof. dr Tadeusz Lewicki, doc. dr An-

drzej Pilch i mgr Stefan Zając — odbyła dnia 10 V posiedzenie w lokalu Działu Historii i Kultury Żydów, ul. Szeroka 24, poświęcone osiągnięciom Muzeum w 1972 r. oraz koncepcji stałej wystawy dziejów i kultury Żydów krakowskich. W budynku Starej Bożnicy są warunki do zorganizowania tego rodzaju muzeum typu monograficznego z pozostawieniem głównej sali w charakterze czysto sakralnym.

TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW HISTORII I ZABYTKÓW KRAKOWA

Muzeum współpracuje z Towarzystwem, które za zgodą Dyrekcji odbywa stałe dyżury w lokalu przy ul. św. Jana 12, z perspektywą po-

szerzenia lokalu w miarę przenoszenia ekspozycji muzealnych do pomieszczeń w Krzysztoforach.